Tidenes naturinngrep

MÅNEDENS KOMMENTAR

AV KETIL SKOGEN
SENIORFORSKER NINA

En «vindpark» høres muligens koselig ut, men det dreier seg om digre industriområder.

DET FINNES i dag planer for en enorm utbygging av vindkraft i Norge. Hvis disse realiseres vil det utgjøre vår tids største naturinngrep. Vindkraftanlegg truer vakre landskap og intakte naturområder over hele landet. Fugl blir drept og folk plages av støy.

En «vindpark» høres muligens koselig ut, men det dreier seg om digre industriområder, med 200 meter høye turbiner, opp til 50–60 stykker, med brede veier mellom. Det hele gjennomføres under dekke av å være et «klimatiltak», og det er den offisielle begrunnelsen for å tvinge oss alle til å betale for samfunnsøkonomisk ulønnsom kraftproduksjon gjennom såkalte «elsertifikater». I realiteten snakker vi her om gammeldags industripolitikk, der investorer, entreprenører og grunneiere får rundhåndet støtte. I et deregulert og privatisert europeisk kraftmarked finnes det ingen systemer som garanterer at strømmen som produseres erstatter fossil energi.

LA OSS SE nærmere på skyggesidene av prosessene som går forut for konsesjonsbehandling av vindkraftanlegg. Dette er tøff business, og ikke et idealistisk miljøtiltak. I Hedmark er det nå to utbyggingsselskaper på banen: E. ON (tysk) og Austri Vind (norsk). De opptrer bemerkelsesverdig likt. De forlanger hemmelige avtaler med grunneiere, mot betaling. I et område var «sign-on fee» 17 000 kroner. Møter har blitt avholdt med utvalgte grunneiere før andre har blitt kontaktet, for å etablere en brekkstang mot uvillige. Det har blitt stilt som betingelse at grunnen leies ut i 50 år uten mulighet til videre påvirkning, og avtaler kreves undertegnet før konsekvensutredning foreligger. Grunneiere som ikke skriver under, får vite at resultatet blir ekspropriasjon. Det har hendt at kommuneskogene har inngått hemmelige avtaler, på samme måte som private grunneiere, før kommunens politiske behandling av utbyggingssaken.

UTBYGGERNE FRAMHEVER verdien av nye veier, og en del grunneiere sier rett ut at det er et viktig argument for dem: Da kan de åpne flere områder med gammelskog for hogst, helt gratis. Grunneiere og politikere tas med på hyggelige studieturer til Sverige, og hytteeiere får tilbud om gratis strøm. Små kommuner som er hardt presset økonomisk, fristes med rause kompensasjoner. Noen synes ordet «bestikkelse» er på sin plass, men det er nok ikke snakk om bestikkelser i lovens forstand.

Det er tette bånd mellom utbyggere og konsulentfirmaer, som både gjennomfører konsekvensutredninger og representerer utbyggerne i ulike sammenhenger. Enkeltpersoner har vekselvis opptrådt på vegne av utbygger og konsulentfirma. Og forskningen hjelper til: SINTEF har levert en oppskrift for utbyggere som vil unngå bråk (Teknisk rapport A6807). Her heter det «det er avgjørende med tidlig kontakt og fokus på kompensasjonsordninger for å forebygge mulige konflikter.» Det er sannelig godt vi har forskning!

Men vi snakker tross alt om private områder som eieren gjør hva han vil med? Det er da en vare som kan selges på et marked? Jo da, formelt er nok det riktig. Etisk er det helt på trynet.

SKAL EN DØMME etter ytringer i offentligheten, er det typisk «næringsaktører» som synes utbyggernes framgangsmåte er OK. Liker man business, er det kanskje mer nærliggende å godta sånt – spesielt om en tjener penger på det selv. I et innlegg i avisa Glåmdalen leser vi følgende, skrevet av en grunneier: «At [utbygger] kontakter grunneierne for eventuelle avtaler før befolkningen for øvrig blir informert er både den ryddige og naturlige framgangen i slike saker. (...) At slike avtaler er taushetsbelagt er også normalen. Slike klausuler forekommer ofte (...) i forretningslivet generelt.»

Andre ville si at dette er en kombinasjon av snusk og press: en moralsk forkastelig framgangsmåte, uansett hvilken vare det kjøpslås om. Ett er i hvert fall klinkende klart for meg: Vår felles naturarv, som skal leveres videre til kommende generasjoner og sikre deres livskvalitet, kan ikke omsettes som i en simpel basar. Hvordan slike forretningsmetoder er forenlige med et fromt og idealistisk ønske om å redde jordas klima, er umulig å forklare. Den må E. ON og Austri lenger ut på landet med. Eller, nei forresten: *ikke* ut på landet, men langt vekk fra uerstattelig norsk natur.

PÅ MÅLET

Z6(i) – 2. GENERASJON MED BALLISTIKKTÅRN

Det vil alltid være dine ferdigheter som jeger som er avgjørende, selv om jaktutstyret blir mer nøyaktig. Ballistikktårnet (BT) fra SWAROVSKI OPTIK gjør det mulig for deg å "sikte på målet" og gir mer sikkerhet ved skudd på lengre hold. Den nye låsemekanismen hindrer utilsiktet rotasjon av ballistikktårnet. Ballistikktårnet er enkelt å konfigurere for å gi nøyaktig justering av våpenet, ammunisjonen og dine personlige behov. Forresten: Test vårt ballistikkprogram.

NYHET

Ballistikktårn med låsemekanisme: Nøyaktig målidentifikasjon på lang avstand

SEE THE UNSEEN
WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM

SWAROVSKI OPTIK NORDIC AB
Tel. +47 226 777 10
info-no@swarovskioptik.com
facebook.com/swarovskioptik

SWAROVSKI OPTIK